

Bibliotheek Arnhem verhuist: naar Rozet (2)

En dan zitten we ineens aan de andere kant van de verhuizing.

De laatste week van augustus

2013 zijn we met de hele ploeg ingewerkt in de nieuwe behuizing. Er is veel anders, niet alleen de plaatsing van de collectie in werelden (waar in de oude bibliotheek mee begonnen was, maar ook is de jeugdafdeling een onderdeel van de tweede bibliotheekvloer.

- Pieter Goossen-

Dit betekent nogal heel erg wennen voor medewerkers van jeugdafdeling en volwassenafdeling omdat ook de vragen hierdoor behoorlijk door elkaar lopen. Maar wat is het fantastisch om een keer een hele week met het volledige personeel de schouders onder zo'n nieuw project te zetten. We werden verschillende keren geïnstrueerd in het presenteren van de collecties op de wijze van het retailconcept, we kregen verschillende keren rondleidingen, hoe gaan we om met een cashless library, waar zitten de andere instellingen, hoe is het met de tijdschriften op de derde verdie-

ping? En gebruiken we zelf ook de glijbaan in de bibliotheek? De leuningingen op de binnenstraat zijn te gebruiken als glijbaan... En voor mij: hoe krijg ik de bladmuziek goed in de kasten? Hier werkte ik verschillende keren aan, ook omdat we vóór 1 september niet de goede bakken hebben gekregen. We overleggen veel met elkaar, we gaan als team Service & Informatie de twee vloeren bemannen. Overigens: hoewel de eerste maanden de 'denkende displaytafels' niet volledig goed werken, zijn ze fantastisch. Aan te bevelen voor iedere bibliotheek die met het retailconcept werkt. En backoffice: hoe gaan we om met de cleandesk-policy? Hier maken we onderling natuurlijk veel grappen over, en dat verhoogt vanzelfsprekend het groepsgevoel. Maar deze week is goed voorbereid door het Management en de groep die de verhuizing begeleidt.

Gekkenhuis

Een gekkenhuis, dat kun je wel zeggen van de opening op de eerste september. Het was heel erg druk, het leek wel of heel Arnhem het gebouw van binnen wilde zien. En terecht: het gebouw voelt fantastisch aan. De binnenstraat (een grote brede trap die langs iedere verdieping gaat) geeft bij binnenkomst een welkom van jewelste. Alleen het erfgoedcentrum wordt pas in december geopend (doordat deze ruimte pas kan worden ingericht nadat de modebiënnale het veld heeft geruimd). Wat ik tijdens de inwerkweek niet had gedacht is de enorme geluidsoverlast in de bibliotheek van de glijbaan in combinatie met de ijzeren trap ernaast. De hele dag rennen kinderen die trap op en glijden daarna joelend

Deze zomer

- redactioneel -

De IAML komt naar je toe deze zomer! Zo zou je het gegeven dat de jaarlijkse conferentie dit jaar in Antwerpen gehouden wordt kunnen omschrijven. Na de editie 2009 in Amsterdam is er nu weer een kans om niet lang te hoeven reizen voor het ontmoeten van collega's van over de hele wereld. Enkele collega's zullen bloggen vanaf locatie.

In dit nummer van de Nieuwsbrief wordt uitgebreid stil gestaan bij de studiedag in Rotterdam. Charlotte Sienna verzorgde weer een uitstekend verslag. Margriet Teunissen van de CDR inspireerde het gehoor met een vlamme oproep tot actie en Cora Mulder geeft ook de genen die er niet waren de kans om de reorganisatieperikelen in de bibliotheek van Rotterdam over de afgelopen jaren te volgen. Pieter Goossen vertelt over de tweede fase van de grote verhuizing van Bibliotheek Arnhem naar Rozet. Is de dienstverlening op orde? Is alles gegaan zoals de bedoeling was? En komen de verwachtingen uit? Wierd Kramer sluit het nummer met prachtige 'eilandmuziek', om te ontspannen na een werkdag in onze veelbewogen branche en als voorbereiding op de zomervakantie.

weer naar beneden. De trap doet me denken aan het geluid van trappen op een metalen schip, het dendert maar door. In combinatie met joelende kinderen niet echt een rustgevend deel van de bibliotheek. Maar wat zijn we trots op deze nieuwe bibliotheek. Alles fris, nieuw, overzichtelijk.

Uiteraard kunnen vaste bezoekers van de bibliotheek hun materialen niet meer gemakkelijk vinden, je moet je weg weer kunnen vinden. En ook wij moeten er aan wennen dat we constant de collectie moeten controleren zodat alles wel op z'n plaats staat. Dat is het lastigst, en omdat vooral de eerste maanden het enorm druk is heeft het personeel hier bijna geen tijd voor. Een voordeel is het gebruik van een sorteerder, waardoor alle materialen bij inleveren meteen worden uitgesorteerd gemakkelijk opgeruimd kunnen worden.

Muziek

Maar de muziekcollectie dan? Inderdaad, geen cd's meer in huis. Au, dat doet zeer, maar we hebben een alternatief in het verschiet: 4 luisterstoelen waarop MuziekWebLuister te beluisteren is.

In Rozet is trouwens WiFi waar iedereen MuziekWebLuister kan beluisteren, maar de vier stoelen geven een gerichte plek hiervoor. In november worden ze geplaatst, met ieder een iPad waarvan meteen het eerste weekend er één wordt ontfreemd. Deze zitten blijkbaar niet goed vast. Ook willen we alleen bepaalde sites hierop aanbieden, daarvoor wordt nog gezocht naar de juiste programmatuur.

De bladmuziek past niet allemaal in de kast. Voor de verhuizing heb ik tweederde van de collectie moeten afvoeren (dat is niet helemaal zo: Bibliotheek Arnhem heeft een depotfunctie voor bladmuziek voor houten blaasinstrumenten, voor strijkinstrumenten en voor volksmuziek, een deel verdween dus in het magazijn). Ageschreven materiaal is allemaal nagekeken op beschikbaarheid in het land en eventueel naar depotbibliotheken verzonden. Anderhalve maand na de opening arriveren de bladmuziekbakken. Deze zijn niet helemaal zoals ze zijn besteld maar ik kan niet langer wachten met in gebruik nemen van deze bakken dus we doen het er maar mee. Er is niet genoeg plek voor alle bladmuziek, een deel houd ik zo lang in het magazijn. De depotcollectie is in een extern magazijn geplaatst, dus moeilijk door te zoeken. Alles staat in de catalogus en bibliotheekleden kunnen naar dit extern magazijn toe, ik heb echter het idee dat dit niet wordt gedaan. Het belangrijkste de komende maanden is voor mij het proberen terug te krijgen van de collectie in het gebouw Rozet, zodat ook de muziekschool, die hier in het gebouw zit, direct gebruik kan maken van de volledige collectie. Uiteindelijk kwam die collectie op 5 juni 2014 terug in het gebouw. Een feestje waard.

Een feestje dat ook wordt gebouwd bij de officiële opening door prinses Beatrix (door iedereen nog steeds aangesproken als koningin Beatrix trouwens). Dit was erg geslaagd, inmiddels is in december namelijk ook het erfgoedcentrum geopend (een combinatie van de Gelderlandbibliotheek en het Historisch Museum Arnhem). Bijzonder om mee te maken hoe alles in het gebouw wordt doorzocht, de beveiliging wordt aangescherpt, en hoe professioneel alles rond de prinses is georganiseerd. Heel bijzonder.

Feestvarken

Inmiddels is in november voor de ingang van het gebouw het luie Feestaardvarken van Florentijn Hofman geplaatst, een geschenk van het 100jarige Burgers' Zoo aan de stad Arnhem. Ondanks de enorme hoeveelheden Veluwezand die naar

binnen worden gelopen door kleine en grote kinderen die op dit beeld klimmen een aanwinst voor de stad.

In de periode voor die 5e juni wordt ook de rest van de openbaar geplaatste muziekcollectie (boeken over musici, boeken over muziek en de bladmuziek) ruimer geplaatst, er komen kasten hiervoor vrij door het doorschuiven van verschillende collectie-onderdelen kunst. Dit zijn steeds grote projecten waar tijd en personeel voor is vrijgemaakt. Maar het resultaat mag er zijn. De volledige collectie overgebleven bladmuziek staat in de kasten, deels (ongeveer een kwart) frontaal gepresenteerd. Dit is zowel voor personeel als voor bibliotheekleden enorm wennen, maar ik sta hier persoonlijk positief tegenover. Vroeger werden bladmuziekuitgaven vaak nogal nietszeggend ontworpen, tegenwoordig zijn de omslagen echte trekkers, dus waarom niet laten zien? Bovendien kan er snel door gebladerd worden.

Uitdagingen

Heb ik niets te klagen? Ik ben niet echt een "klagert" moet ik zeggen, maar uiteraard zijn er allerlei zaken waar ik niet gelukkig mee ben. Het ergste vind ik de waterschade die we hebben gehad aan het begin van 2014, waarbij de houten vloeren en plafonds beschadigd raakten, maanden hebben moeten drogen en nu pas (in juni) kunnen worden vervangen. Het is verder nog niet helemaal duidelijk wat voor schade er aan de apparatuur is ontstaan, omdat roestvorming en

Cd zonder geluid leverde \$20.000 op

- Muziek in de media -

Het was een vernuftig idee: de band Vulfpack plaatste een album op Spotify met alleen geluidloze nummers. Het album Sleepify werd bedacht om geld op te halen voor een nieuwe tour. Fans van de band konden het album 's nachts aanzetten en zo geld voor hun favoriete artiesten inzamelen. Gemiddeld genomen betaalt het bedrijf \$0.007 elke keer dat een liedje wordt afgespeeld door een van de miljoenen Spotify-gebruikers. Maar omdat Spotify oordeelde dat het album niet aan de juiste voorwaarden voldeed werd het uit de muziekdienst verwijderd. Maar niet nadat er 20.000 dollar was verdiend, die inderdaad gebruikt werden voor de tour.

dergelijke pas een half jaar tot een jaar na dato naar voren komt. Wat ik ook vreselijk vind is de luisterstoelen die maar niet werkzaam gekregen kunnen worden. De glijbaan is soms een bron van ergernis, maar lang niet zo erg als in het begin. Waar ik wel steeds meer last van begin te krijgen is de wijziging van mijn functie. Voorheen was ik 36 uur per week bezig met mijn muziekbibliotheektaken, dat is weg. Ik werk 16 uur voor het erfgoedcentrum en 20 uur voor Service en Informatie. En van die 20 uur werk ik een groot gedeelte op de bibliotheekvloer waarbij ik geen achter-

grondwerk kan doen. Er blijft dan erg weinig over voor de muziek, hoe moet ik dit nu regelen? Daar ben ik nog niet uit.

Ik vind het ook erg dat een deel van de (vaste) klanten de overgang zó negatief ervaren dat ze zijn afgehaakt. Ik zou ze zo weer terug willen trekken, ze uitgebreid willen vertellen hoe de collecties nu staan en hoe ze dit gemakkelijk kunnen terugvinden. Ik ben ook erg blij dat we de collecties gewoon op SISO hebben laten staan, verdeeld over de verschillende werelden. Het meeste is nu gemakkelijk en snel te vinden. Een punt van zorg zou kunnen zijn, en misschien is dat helemaal onterecht vanwege het succes van het gebouw, dat de verschillende instellingen in het gebouw bedreigd worden door alle bezuinigingen van de laatste twee jaar. De bibliotheek zoekt in ieder geval wel samenwerking met alle andere instellingen. De instellingen zijn (buiten het restaurant): het Museum Arnhem in het Erfgoedcentrum, het Kunstbedrijf (met de muziekschool, Theater (waaronder de Musicalesklassen), en handvaardigheid), de Volksuniversiteit

en ToArt kunstuitleen. Deze instellingen zorgen gezamenlijk voor veel activiteit van 's morgens tot 's avonds.

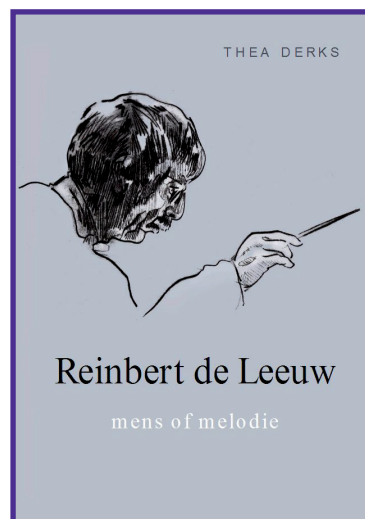
Rozet en de Bibliotheek vallen veel in de prijzen, wat wij als bibliotheekpersoneel natuurlijk enorm waarderen. Twee prijzen zijn erg bijzonder: de prijs voor Beste Bibliotheek 2013 in de categorie Grote bibliotheken en de prijs van de NBA voor Beste gebouw van 2014. Het gebouw is door de Arnhemse bevolking terecht omarmd en wordt dagelijks veel bezocht. De ontmoetingsfunctie of verblijfsfunctie is overal in het gebouw zichtbaar. Overal is WiFi aanwezig, met zitplaatsen en stopcontacten door het hele gebouw, heel veel zitplaatsen, een lokaal van het kunstbedrijf dat met name tijdens tentamen- en examenperiodes gebruikt wordt als stielokaal, een restaurant op de begane grond, een koffiekar op "Plein op 3", kortom: van jong tot oud kan in het gebouw vinden wat het wil. Iedereen nodig ik van harte uit om eens langs te komen, zelfs geschikt als familieuitje.

Biografie Reinbert de Leeuw

Afgelopen maart verscheen dan toch biografie van Thea Derks over Reinbert de Leeuw, getiteld Mens of melodie. Reinbert de Leeuw had het boek aanvankelijk niet geautoriseerd, hoewel hij wel zijn medewerking had verleend.

De auteur heeft het boek kunnen onderbrengen bij een andere uitgeverij (Leporello). De recensies waren vooral lovend. 'De Leeuw heeft zich enorm aangesteld', zegt Erik Voermans in het Parool.

'Goede, evenwichtige biografie' (de Volkskrant); 'Derks heeft fantastisch werk verricht' (Trouw); 'Derks is de ideale biograaf' (Elsevier). Els van Swol recenseerde het boek voor NBD Biblion: 'Het is een genuanceerd verhaal op basis van gedegen research, waarbij elke uitlating is gecheckt en gedocumenteerd en hoor en wederhoor is toegepast.' Thea Derks studeerde Engels en Muziekwetenschap. In 1996 voltooide zij cum laude haar studie musicologie aan de UvA met de scriptie Tussen luijer en afwas, over door vrouwen opgerichte ensembles. Derks verzorgt interviews en programma's voor Radio 4, o.a. voor De Vrijdag van Vredenburg. Zij gaf cursussen over hedendaagse muziek in het Concertgebouw en het Muziekgebouw aan 't IJ te Amsterdam.

Lid worden van de NVMB Al vanaf 15 euro per jaar

Misschien ben je als lezer van deze Nieuwsbrief op dit moment misschien

niet (meer) werkzaam in een instelling dat is aangesloten bij de NVMB en overweeg je een persoonlijk lidmaatschap. Met een persoonlijk lidmaatschap (38 euro per jaar) ontvang je automatisch de Nieuwsbrief en uitnodigingen voor studiedagen en excursies. Het persoonlijk lidmaatschap is tegelijkertijd een lidmaatschap van IAML met inbegrip van Fontes Artis Musicae, het tijdschrift van IAML en gereduceerde tarieven voor het bijwonen van de internationale conferenties. Hecht je niet zoveel belang aan het IAML-lidmaatschap dan is er ook nog de mogelijkheid om gewoon lid te worden. Voor 15 euro per jaar ontvang je de Nieuwsbrief en uitnodigingen voor studiedagen en excursies. Als lid kun je de studiedagen gratis bijwonen. Gewone leden zijn echter geen lid van IAML. [Hier](#) vind je het inschrijfformulier.

RILM inventariseert muziekliteratuur

- Martie Severt -

RILM
(Répertoire

International de Littérature Musi-

cale) is een mondiaal project voor het publiceren van een veelomvattende bibliografie van geschriften over muziek ten dienste van iedereen die zich bezig houdt met muzieklonderzoek. RILM is van start gegaan in 1967 onder auspiciën van IMS (International Musicological Society) en IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres). Sinds een aantal jaren behoort ook ICTM (International Council for Traditional Music) tot de ondersteunende organisaties. Vanaf 1967 verscheen er elk jaar een band met een inventarisatie van verschenen muziekliteratuur. Vanaf 2002 is RILM online beschikbaar en de database bestaat momenteel uit ruim 760.000 records in 171 talen uit 174 landen!

De internationale database wordt ontwikkeld vanuit het RILM Center in New York, maar is grotendeels afhankelijk van nationale commissies die zorgen voor de aanlevering van gegevens over de nationale muziekliteratuur en, heel belangrijk, het meesturen van abstracts die een belangrijke meerwaarde vormen bij het raadplegen van de database. Helaas is het Nederlandse National Committee al geruime tijd onbemand. Daardoor is er nauwelijks aanvoer van Nederlandse informatie voor de RILM-database. Dit betekent dat Nederlandse publicaties internationaal onderbelicht blijven en dat onderzoekers niet in contact komen met de resultaten van Nederlands onderzoek. Mede op verzoek van het RILM International Center heeft het bestuur van de NVMB besloten zich in te spannen voor de revitalisering van het Nederlandse Committee. Als IAML-voorzitter ben ik nauw betrokken bij RILM en zal ik me hiervoor inzetten.

Inmiddels is er contact geweest met de voorzit-

ter van de KVN (Koninklijke Vereniging voor Nederlandse Muziekgeschiedenis) omdat in het verleden de KVN een belangrijk aandeel had in de activiteiten van het Nederlandse RILM Committee, ook financieel. Het is belangrijk om een breed draagvlak te creëren in Nederland voor RILM-activiteiten en dat betekent dat er nog nadere verkennende gesprekken gevoerd gaan worden met instanties als de Muziekwetenschappelijke opleidingen. Hopelijk lukt het om in de loop van het jaar met een kleine groep actieve vrijwilligers aan de slag te gaan en het is ook de bedoeling om te bekijken of er financiële ondersteuning gevonden kan worden voor het wegwerken van de ontstane achterstanden. Belangstellenden kunnen zich bij mij melden:

m.severt@planet.nl / +31 (0)6 10 41 58 09 en de [website](#) van RILM is het bekijken waard!

Blogs vanaf IAML Antwerpen

Dit jaar is het internationale congres voor muziekbibliotheken en documentatiecentra wel heel dichtbij: in Antwerpen van 13 tot 18 juli. Vanuit het midden en het zuiden van Nederland prima te bereiken met een dagretourtje Antwerpen. De conferentie zal plaatsvinden in de gebouwen van het Conservatorium van Antwerpen. Een uitgelezen kans voor hen die niet gewoon zijn om naar de IAML-conferenties te gaan om eens kennis te maken met collega's van over de hele wereld. Mocht dat niet lukken volg dan www.nvmb.nl. Hierop gaan in ieder geval Jos Oegema (Bibliotheek Deventer) en Jantien Dubbeldam (ArteZ hogeschool en voorzitter NVMB) bloggen over het congres. Met sfeerimpressies en verslagen van sessies.

RISM inventariseert historische muziekbronnen

- Simon Groot -

RISM
(Répertoire
International

des Sources Musicales) is een mondiaal project voor de ontsluiting van primaire bronnen van muzikaal erfgoed (primaire bronnen hebben de muzieknotatie zelf, secundaire bronnen gaan over muziek). Opgezet in de jaren '50 als activiteit van IMS (International Musicological Society) en IAML (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres), kwam RISM in eerste instantie als papieren catalogus uit. Op dit moment wordt de stap naar digitale catalogi gemaakt.

De internationale catalogus wordt gevoed vanuit nationale werkgroepen, in sommige landen zelfs meer dan één. De werkgroep RISM-Nederland heeft jarenlang nauwelijks gefunctioneerd en moet nodig gerevitaliseerd worden. De afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam heeft deze taak op zich genomen. De nationale werkgroep betreft zijn gegevens uiteraard weer van de beheerders van de verschillende collecties zelf.

De werkgroep RISM-Nederland wil graag samen met u ervoor zorgen dat het muzikaal erfgoed in Nederland correct ontsloten is via RISM, zodat onderzoekers hun bronnen kunnen raadplegen. Binnen RISM-Nederland zijn we nu bezig met een inventarisatie van alle openbare collecties in Nederland, waar zich primaire bronnen op het gebied van het internationaal muzikaal erfgoed bevinden. Heeft u historische muzikale bronnen (de grens staat nu nog op 1.800, maar er is aanleiding om ook de negentiende eeuw erin te gaan betrekken) in uw collectie? Neem dan contact op met Simon Groot S.H.Groot@uva.nl / +31 (0)6 46 41 63 09.

Buma/Stemra niet meer nodig

- Muziek in de media -

Liedjesschrijvers en componisten kunnen straks zelf hun eigen muziek via het internet aanbieden, zonder de tussenkomst van Buma/Stemra. De auteursorganisatie heeft toegezegd componisten en tekstdschrijvers nog dit jaar de keuze te bieden welke rechten ze bij haar onderbrengen en welke niet. Nu is het zo dat artiesten een soort alles-in-één-pakket bij Buma/Stemra aanschaffen. Hierdoor int Buma/Stemra zowel de auteursrechtenvergoeding wanneer een nummer op televisie of radio wordt gedraaid, als de inkomsten via het internet. Maar het regelen van de auteursrechtenvergoeding voor liedteksten of composities op het internet kunnen veel artiesten net zo goed zelf. De toezegging van Buma/Stemra neemt mogelijke concurrentieproblemen direct weg en vergroot de kansen en keuzes voor componisten, tekstdschrijvers én consumenten.

Rotterdam centraal

Verslag van de studiemiddag op dinsdag 20 mei 2014 in de Bibliotheek Rotterdam

- Charlotte Sienema -

Een kleine 40 aanwezigen waren er op de studiemiddag, die we als thema Rotterdam centraal meegaven. Rotterdam blijft volop in ontwikkeling. De prachtige toegangspoort tot de stad, het nieuwe Centraal Station, is in maart officieel geopend. En tegenover de bibliotheek verrijst een ander spectaculair bouwwerk, de nieuwe Markthal, die komende herfst in gebruik zal worden genomen. Ik kijk erg uit naar de plafondschildering van 11.000 vierkante meter, vol met bloemen, groenten, fruit en vis!

Maar goed, Rotterdam stond natuurlijk vooral centraal vanwege de ontwikkelingen in de Bibliotheek Rotterdam en in de Centrale Discotheek. Hiernaast besteedden we aandacht aan de voortgang van de NBC (de Nationale Bibliotheek Catalogus).

Gert Staal, directeur van de Bibliotheek Rotterdam, heette ons hartelijk welkom.

De bibliotheek heeft een moeilijke tijd achter de rug. Op 1 januari 2013 is de bibliotheek verzelfstandigd. Kort na die verzelfstandiging traden structurele tekorten op en bleek een reorganisatie

nodig. Bij deze reorganisatie hebben ruim 60 mensen de organisatie moeten verlaten. De exploitatie is nu weer sluitend en de Gemeente Rotterdam is zich bewust van de problemen in de bibliotheek. Als zijn belangrijkste taak ziet Staal het aantonen van de relevantie van de bibliotheek in de stad Rotterdam: doet de bibliotheek wat de Rotterdammers van die bibliotheek verwachten? Staal: "Ga volop mee in nieuwe ontwikkelingen, maar koester ook wat je hebt. De duurzaamheid van nieuwe media staat niet onomstotelijk vast".

Cora Mulder, sinds 1992 medewerker van de Bibliotheek Rotterdam, bestuurslid van de NVMB en vandaag onze gastvrouw, maakte in Rotterdam verschillende reorganisaties mee. De ontwikkeling van de specialistische naar de generalistische bibliotheekmedewerker heeft de aandacht voor en kennis van (blad)muziek geen goed gedaan. Na de reorganisatie van 2011-2012 volgden 40 medewerkers van de Bibliotheek Rotterdam een cursus informatiebemiddeling bij het ROC. In deze cursus werd geen aandacht geschonken aan muziek. Samen met collega John Valk heeft Cora toen de cursus 'Muziek voor informatiebemiddelaars' opgezet, met aandacht voor niet-identificerende titels, tonsoorten, opusnummers, Verzeichnisnummers en andere muziekkennis die door (generalistische) bibliotheekmedewerkers als moeilijk wordt ervaren. Deze cursus beslaat slechts één dagdeel en Cora pusht haar collega's dan ook om te blijven oefenen met muziekvragen.

Margreet Teunissen is sinds 4 jaar directeur van de Centrale Discotheek Rotterdam. Via Muziekweb, de website van de CDR, zijn ca. 5 miljoen muziektracks in iedere openbare bibliotheek in Nederland te beluisteren. Het fysiek lenen van geluidsdragers kan op het Muziekwebplein, op de begane grond van de Bibliotheek

Rondleiding CDR

Rotterdam. Er verschijnen momenteel iedere week nog zo'n 300 (fysieke) CD's op de markt. De CDR maakt deze binnen een week gereed voor uitleen en voor beluistering via Muziekweb. De CDR voegt veel extra content toe aan haar titelbeschrijvingen (o.a. eigen CD-recensies); er wordt grote waarde gehecht aan de 'gidsfunctie' van Muziekweb. De CDR bestaat zonder subsidie en verkrijgt haar inkomsten door uitleen en het leveren van andere (digitale) diensten. In 2015 zal de uitleen van geluidsdragers worden overgedragen aan de Bibliotheek Rotterdam. De CDR zal zich dan volledig richten haar landelijke, digitale functie. 1 januari 2015 zal de nieuwe bibliotheekwet in werking treden, waarbij de Koninklijke Bibliotheek verantwoordelijk wordt voor de stelseltaken in het openbare bibliotheekveld. Op die datum zal de integratie in de KB van Bibliotheek.nl (BNL), het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOP) en de Digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren (DBNL) haar beslag krijgen. Margreet acht het van groot belang dat de CDR een rol krijgt in deze nieuwe landelijke bibliotheekstructuur en gaat er hard aan werken om dit voor elkaar te krijgen. En dan de bladmuziek. Margreet zou graag bladmuziek gekoppeld zien aan de data van de CDR. Dit kan alleen als de bladmuziek is gedigitaliseerd en is gecatalogiseerd in de PICA-standaard. Door het fragmentrecht kan nu al van alle bladmuziek

één pagina worden gedigitaliseerd en aan titelbeschrijvingen worden toegevoegd. Op deze manier wordt bladmuziek zichtbaar en relevant. Margreet doet een dringend appel op de aanwezigen: ga met elkaar samenwerken, zorg voor een goed plan, voor één database met bladmuziekbeschrijvingen en ga hiermee naar de KB, naar de beleidsmakers. Zorg er zelf voor dat muziek onderdeel gaat uitmaken van de Nationale Bibliotheek Catalogus, de KB heeft muziek niet bovenaan haar agenda staan!

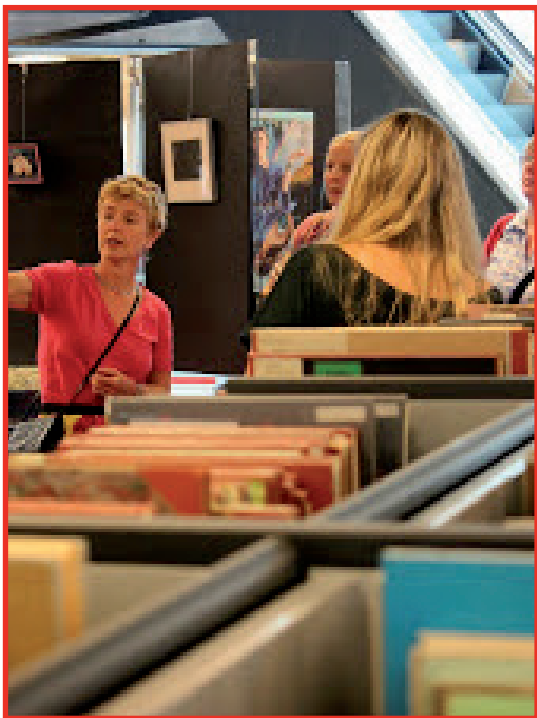
Muziek feesten moet zachter

- Muziek in de media -

Tijdens concerten en dancefeesten moet de muziek zachter worden gezet. Staatssecretaris Martin van Rijn (Volksgezondheid) maakt daar afspraken over met poppodia en organisatoren van feesten, festivals en concerten.

Muziek kan tegenwoordig zo hard staan, dat bij sommige concerten alleen oordoppen voor bouwvakkers veilig genoeg zijn. Het geluidsniveau mag straks maximaal 103 decibel zijn. Nu zijn er soms concerten met 110 decibel of hoger. De organisatoren moeten bovendien oordoppen beschikbaar stellen, die overigens niet gratis hoeven te zijn.

Brigit van Berkel, product manager NBC+, sprak ook over de nieuwe landelijke bibliotheekstructuur die op 1 januari 2015 gaat ontstaan. NBC werkt, in opdracht van Bibliotheek.nl, nu hard aan het aansluiten van extra bibliotheken en extra bronnen. Bij die bronnen hoort o.a. de Petrucci Music Library, een database met (gratis) digitale bladmuziek. In de NBC zit dus niet alleen het fysieke bezit van Nederlandse openbare bibliotheken, ook andere (digitale) bronnen worden ontsloten, afhankelijk van de wens van de klant. NBC is op dit moment een project van de KB en de openbare bibliotheken. Het bezit van Nederlandse universiteiten en hogescholen zit (nog) niet in de NBC. Nog niet alle bladmuziek uit Nederlandse openbare bibliotheken is opgenomen in de NBC. Om dit te bereiken moet de bladmuziek worden gecatalogiseerd in de PICA-standaard. Rijnbrink Groep (Arnhem) en de Bibliotheek Utrecht gaan een analyse te maken van wat nodig is om bladmuziek in de NBC op te nemen. Rijnbrink Groep wil hierbij vooral kijken naar bezettingsaspecten.

Na een uitgebreide rondleiding door de Bibliotheek Rotterdam en het Muziekwebplein, streken we neer op het dakterras van de Bibliotheek Rotterdam en genoten van een drankje en het uitzicht over de stad.

Rapport NBC+

Op 27 mei is een in opdracht van het SIOB uitgevoerd onderzoek naar de toekomst van de (Nationale Bibliotheek Catalogus) NBC+ gepresenteerd.

De opdracht, uitgevoerd door Maurits de Graaf van het adviesbureau Pleiade, was 'het identificeren en duiden van relevante (technische) ontwikkelingen die cruciaal zijn voor de verdere ontwikkelingen rond de NBC+ en bepalend zijn voor de visie op de NBC+ over 5 jaar'. Het rapport, getiteld De doorontwikkeling van de Nationale Bibliotheek Catalogus+, formuleert als doelstelling van de NBC+: 'De analoge en digitale content van Openbare Bibliotheken aan de gebruiker te presenteren als een samenhangende collectie, "Collectie Nederland" en beziet in dat licht de vraag hoe de NBC+ in de komende vijf jaar verder ontwikkeld zou moeten worden. Een pdf van het rapport is beschikbaar.

NBD Biblion is verhuisd

Eind mei is NBD Biblion, het servicebedrijf voor scholen en bibliotheken, verhuisd van Leidschendam naar Zoetermeer.

De keuze voor een heel nieuw pand lijkt in tijden van bezuinigingen niet voor de hand liggend, maar in dit geval was het dat wel. Het oude pand verkeerde in zeer slechte staat en renovatie zou tot hogere vaste bedrijfskosten hebben geleid. Ook speelde logistiek en toegankelijkheid een rol.

Er waren in Leidschendam maar weinig parkeerplaatsen en de vrachtwagens die de boekenladings vervoerden moesten over veel vaardigheden beschikken om zonder schuurschade door nauwe ruimtes te kunnen manoeuvreren. De productie was over twee verdiepingen verdeeld. In het nieuwe pad waar alle productie op de begane grond plaatsvindt, is de logistiek veel efficiënter.

Het nieuwe gebouw, van Lian architecten en bouwadviseurs, "heeft een moderne en tijdloze uitstraling. De getrapte invulling tussen de gevelbanden tonen enerzijds een zakelijke en strakke gevel, anderzijds verandert de gevel in een karaktervol kleurspel waarbij de verschillende kleurvlakken boekenruggen voorstellen". Het interieur is licht, modern en functioneel.

De nieuwbouw van NBD Biblion werd genomineerd voor de Zoetermeerse Architectuurprijs.

De binderij

Het bedrijfsrestaurant

Het nieuwe adres is:

Huygensstraat 1
2721 LT Zoetermeer
079-3440 180
www.nbdbiblion.nl

Reorganisaties in Bibliotheek Rotterdam

Mijn lezing op de studiedag van 20 mei liep helaas anders dan ik mij voorgenomen had. Het was mijn eerste lezing na de lagere school, denk ik, en ik heb er in ieder geval weer veel van geleerd. Hier volgt daarom het complete verslag.

- Cora Mulder -

In augustus 1992 ben ik hier komen werken en heb sindsdien zo'n vier reorganisaties meegemaakt. Toen ik hier begon, had elke verdieping z'n eigen team mensen/specialisten. Op de vierde verdieping werkten dus mensen met muziek-, film-, schilder- en beeldhouwkunst- en architectuurkennis allemaal in de front-office. John Valk en Wierd Kramer werkten toen ook nog 'gewoon' op de vloer en Jaap Gerritse was ons hoofd. In de backoffice zat toen één man (Piet Dekker) die de bladmuziek catalogiseerde en die had een enorme werkachterstand (of werkvoorraad, zoals hij het noemde) omdat hij zo vaak bij overleggen en onderzoeken werd ingeschakeld. Omdat ik de cursus "titelbeschrijven van bladmuziek" had gedaan, mocht ik hem wel eens helpen (meestal één dag in de week), maar dat werd na een poosje weer stopgezet en daarna weer gecontinueerd. Daar is ontzettend veel tijd (en dus ook geld) mee verspild.

Verdiepingen

Eind jaren negentig kwam de eerste reorganisatie en die hield in dat we op twee verdiepingen moesten gaan werken. Voor ons betekende dat dat we samengingen met de derde verdieping.

Veel protest vanuit de derde verdieping, want die collega's realiseerden zich dat je vooral van muziek echt verstand moest hebben, want veel dingen kun je niet opzoeken in de catalogus, zoals het verschil tussen een partituur en een klavieruittreksel.

De tweede reorganisatie was in 2003. We moesten toen op drie verdiepingen gaan werken en gingen een fusie aan met verdieping 5 en 6 en moesten 3 weer laten vallen. Ook werd er een scheiding gemaakt tussen front- en backoffice. John Valk en Wierd Kramer gingen toen naar de backoffice. Wierd ging naar de afdeling IC (Informatie & Collectie) en werd selecteur van bladmuziek en audiovisuele materialen. John ging naar de afdeling Digitale Bibliotheek en werd medewerker Digitale Bibliotheek. Enkele jaren geleden ging hij de opleiding tot mediacoach volgen en bij de volgende reorganisatie werd hij benoemd tot mediacoach en muziekspecialist.

Op een gegeven moment kwam er een vacature op de catalogusafdeling en heb ik daar een langere periode gewerkt (ook maar één dag per week), maar toen er weer bezuinigd moest worden, moest ik er weer uit terwijl Piet Dekker binnen een paar maanden met pensioen zou gaan. Na zijn pensioen hadden ze toch weer een catalogiseerder nodig, maar omdat men toen (2012) een strikte scheiding wilde tussen front- en backoffice, moest ik kiezen tussen fulltime in de backoffice of fulltime in de frontoffice. Fulltime catalogiseren zag ik toen niet zitten, dus kregen we een nieuwe catalogiseerder: Ariane van der Velden en ik ging fulltime de frontoffice in, na haar eerst ingewerkt te hebben. Het is iemand die er helemaal voor gaat. Ze heeft zelfs een keyboard gekocht om zo ervaring op te doen met het muziekschrift en het musiceren.

De derde reorganisatie was in 2011, maar werd pas effectief in 2012. Dat was al vooruitlopend op de verzelfstandiging en had ook te maken met

het centraal digitaal roosterprogramma voor de hele organisatie, dus inclusief alle vestigingen. Wij werden nu geacht overal te kunnen werken t/m de begane grond waar je meer als gastvrouw functioneert. Alle collega's van klantenservice kregen de mogelijkheid om door te studeren voor de functie van bibliotheekmedewerker (die inmiddels wel gedegradeerd was tot een MBO-functie). Veertig mensen namen hieraan deel. Ze gingen dit gelijktijdig doen (het was een interne ROC-opleiding), dus dat vormde een behoorlijke aanslag op het aantal mensen dat overbleef voor de dienstverlening. De mensen die de cursus gingen volgen, werden vaak ook overgeplaatst naar de Centrale en ervaren mensen van de Centrale werden overgeplaatst naar de vestigingen om een goede verdeling van ervaren en onervaren mensen te krijgen in alle vestigingen. Of dit bereikt is, is de vraag, want op de Centrale werd veel geklaagd over het feit dat er geen tijd was om mensen in te werken, dus collega's kregen soms hatelijke opmerkingen naar hun hoofd van klanten die op de muzikafdeling muziekspecialisten verwachtten. De cursus die het ROC gaf, besteedde geen enkele aandacht aan bladmuziek of muziek in het algemeen. Daarom heeft John Valk nog één dag een cursus gegeven die wij in 2008 hadden ontwikkeld voor onze 'nieuwe' collega's van de 5e en 6e verdieping.

De reorganisatie van 2013 (die effectief werd in 2014) volgde op de verzelfstandiging per

1-1-2013. Er bleek toen nl. een enorm financieel tekort te zijn. Dit keer wilde men de dienstverlening ontzien en er werd beloofd vooral te schrappen in de managementlagen. Dat is inderdaad gebeurd, maar ook bij ICT en educatie zijn veel mensen en alle bibliotheekassistenten ontslagen.

Men is nu, bij het inroosteren van de medewerkers, toch aan het kijken wie op welke verdieping het best tot zijn/haar recht komt. Er zijn zelfs collega's die nog nooit op een bepaalde verdieping hebben gewerkt doordat ze daar nooit ingeroosterd zijn of doordat ze altijd hebben geruild met collega's. De kunstafdeling (4e etage) is be-rucht bij veel collega's, net als het stadsstudiecentrum (6e etage) en de Jongerenvloer (1e etage).

Cursus

Iets meer nu over hoe wij onze collega's inwerken. John heeft grotendeels de reader geschreven en die begint met theoretische hoofdstukken zoals: wat is muziek, wat is gedrukte muziek, kenmerken van bladmuziekuitgaven en hoe die terug te vinden zijn in de titelbeschrijvingen en de bladmuziekcollectie van ons, m.n. hoe deze is ingedeeld.

Dan volgen nog specifieke kenmerken van de klassieke muziek (zoals soortnamen, opus- en thematische nummers) en van de populaire muziek (fake- en realbooks, uitvoerende bekender dan componist, corporatieve auteurs), enz.

Ik heb nog een hoofdstuk geschreven over het zoeken naar bladmuziek in onze

catalogus (m.n. voor de niet-Picatitels, die dus niet gethesaureerd en geüniformeerd zijn) en John nog over het zoeken op internet, dvd's en cd-rom's. Tot slot gaven we nog vuistregels en tips voor het beantwoorden van klantvragen (zoals b.v. heeft de klant genoeg aan akkoorden of wil hij een uitgeschreven partij), een opsomming van fysieke en digitale naslagwerken en sites met digitale bladmuziek, speciale zoekmachines, John z'n blog, een opsomming van toonsoorten in allerlei talen, de kwintencirkel (hangen ook in infokastje 4e), sleutels die gebruikt worden voor verschillende instrumenten/stemsoorten, toonhoogtebereik van instrumenten en stemmen, enz. In het infokastje staan ook enkele naslagwerken zoals de Kaasjager en uitleg van termen in de klassieke muziek.

Door het geven van opdrachten laten we de collega's oefenen in het gebruiken van naslagwerken en catalogi en dat is ook leerzaam voor degene die de vragen verzint.

Samengevat kan ik zeggen dat in de frontoffice een verandering heeft plaatsgevonden van specialisten naar generalisten, maar in de backoffice eigenlijk andersom. (Ik mocht daar eerst wel

helpen met catalogiseren, maar nu niet meer.) Toch wil men nu meer rekening houden met specialismen van collega's en er is zelfs een opzet voor superbibliothecarissen (ik, en velen met mij, vinden het een rotwoord). Men wil de klanten beneden, bij het binnenkomen, attenderen op collega's met een specialisme. Er komt een afbeelding bij je naam te staan en of je aanwezig bent of niet. Zo kan de klant gericht op zoek gaan naar die specialist.

Benieuwd wat de volgende reorganisatie weer gaat veranderen...

IBL daalt sinds 2008

- Muziek in de media -

Het gebruik van het landelijke IBL door leden van openbare bibliotheken loopt veel sterker terug dan het totale aantal uitleningen. Dit blijkt uit een door Johan Stapel van Bibliotheek.nl (BNL) en Leo Hörnig van Hörnig Consultancy in opdracht van BNL gehouden onderzoek. De aanleiding voor het onderzoek is dat de Koninklijke Bibliotheek (waarin BNL wordt opgenomen) eind dit jaar moet onderhandelen over een nieuw contract met OCLC in het kader van de Gemeenschappelijke Informatie-infrastructuur (GII). De vraag is of de landelijke systemen NCC/IBL en VDX (BNL) waar voor hun geld leveren. Via het NCC/IBL-systeem werden in 2013 bijna 13.000 aanvragen gedaan, dat is 62% minder dan vijf jaar geleden (toen het er nog 33.800 waren). En via de BNL-dienst Aanvragen was de afname 56% (van 412.000 naar 180.000). De onderzoekers concluderen onder andere dat het bestaande IBL-proces bedrijfsmatig onderzocht zou moeten worden, met als doel verbetering van doelmatigheid en doeltreffendheid. De volledige bevindingen van de onderzoekers (tekstgedeelte en cijfergedeelte, pdf) staan op de BNL-site.

Zilveren Harp en Exportprijs Buma verdwijnen

- Muziek in de media -

Buma Cultuur giet het Harpengala in een nieuw jasje. De Gouden Harp blijft wel bestaan. De leden van Buma zijn componisten, tekstdichters en muzikuitgevers. De Harpen en Exportprijzen werden in het verleden nog wel eens gewonnen door artiesten die niet ook de componist waren. De Gouden Harp zal in de toekomst worden uitgereikt aan een Nederlandse persoon van grote waarde voor de Nederlandse muziek. Ook de naam van het event zal veranderen: van Harpengala naar Buma Awards.

CDR en Beeld en Geluid maken samen muziek.beeldengeluid.nl

Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid en de Centrale Discotheek Rotterdam (CDR) hebben voor de muziekcatalogus muziek.beeldengeluid.nl samengewerkt.

De nieuwe digitale muziekcatalogus muziek.beeldengeluid.nl voor publieke omroepen geeft toegang tot ruim 500.000 albums. Via de catalogus zijn ruim 500.000 albums digitaal te beluisteren en te downloaden. Eerder konden omroepmedewerkers alleen fysieke dragers ('slechts' 230.000) lenen.

Omdat de muziek nu digitaal beschikbaar is verdwijnt de fysieke uitleen van cd's bij Beeld en Geluid en komen nieuwe releases veel sneller beschikbaar dan voorheen. Sinds 4 juni is de nieuwe muziekcatalogus beschikbaar, maar wel alleen voor de medewerkers van de publieke omroepen.

BEELD EN GELUID

Beeld en Geluid Muziekcatalogus

VOB zet activiteiten LibrarySchool voort

De Vereniging van Openbare Bibliotheken zal de activiteiten van de LibrarySchool (LS) voortzetten, in een ander organisatorisch en inhoudelijk perspectief en voor de duur van een aantal jaren.

"Programmatisch wordt aangesloten op de doelen uit: 'De Bibliotheek onderneemt', namelijk versterking en innovatie van het ondernemerschap, het leiderschap en het werkgever-schap van bibliotheken. Dit in tegenstelling tot

next practice
in public libraries
de Library
School

het oorspronkelijke doel van de LS. De VOB richt zich in eerste instantie op het management, middenmanagement, projectleiders en 'high potentials' van de bibliotheken. Voor de VOB telde bij de besluitvorming over de LS mee dat het Sectorinstituut Openbare Bibliotheken (SIOB) haar coördinerende taak op het opleidingsdossier voor de branche heeft opgegeven vanwege bezuinigingen. De noodzaak voor deze taak is wel aanwezig, zo blijkt met regelmaat uit signalen van bibliotheken. De in 2011 opgerichte Stichting LibrarySchool, een samenwerkingsproject van openbare bibliotheken en de Open Universiteit, gevestigd in de OBA, zette vorig jaar wegens geringe animo ervoor de activiteiten in Nederland stop."

(bron: Bibliotheekblad.nl)

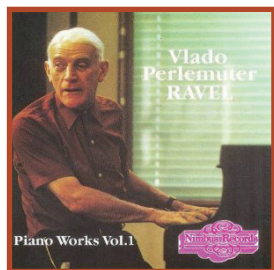
Onbewoond eiland (27) *De favoriete muziek van... Wierd Kramer*

De redactie vraagt iemand uit de muziekbibliotheek-gemeenschap naar een lijstje van zijn of haar favoriete cd's die niet mogen ontbreken in de bagage bij een verbanning naar een

onbewoond eiland. Deze keer Wierd Kramer van de Openbare bibliotheek Rotterdam.

In mijn eerste platencassette, gekocht tijdens mijn studie natuurkunde in Utrecht toen ik een jaar of 20 was, zaten de 6 symphonieën van Peter Tsjaikovsky in een uitvoering van het London Symphony Orchestra onder leiding van Antal Dorati. Hiervan zou ik een opname willen meenemen en dan in het bijzonder de 5e symphonie, vooral vanwege de spetterende dynamiek en de prachtige sfeer-tekening. Ik kan me herinneren dat ik me op een gegeven moment heb afgevraagd: zou er nog meer van dit soort muziek zijn? Ik ben deze later tegengekomen in z'n opera's. Ik heb er een aantal gezien en gehoord bij de Nederlandse Opera, waar ik samen met mijn vrouw al ruim 20 jaar een abonnement heb op de nieuwe producties.

Tijdens mijn avond-diensten als medewerker op de muziekafdeling, stond er altijd wel muziek op; één van de cd's die me zijn bijgebleven was een opname van pianowerken van Maurice Ravel

in een uitvoering de Franse pianist Vlado Perlemuter (1904-2002). Hij had nog les gehad van Ravel en zijn omfloerste toonkleuring en interpretatie waren befaamd. Er gaat een grote rust van zijn spel uit. Vooral Jeux d'eau en Gaspard de la nuit zijn prachtig.

Na een reis door Spanje in een periode dat ik lessen Spaans volgde aan de Rotterdamse Avond

School, heb ik voor mijn medereizigers een diaserie samengesteld met daaronder muziek van het album Sketches of Spain van Miles Davis en meester-arrangeur Gil Evans.

Met nummers als Will O'The wisp, The Pan Piper en Saeta zal deze muziek blijven herinneren aan die reis en die wil ik dan ook toevoegen aan mijn bepakking voor een verblijf op het onbewoonde eiland.

Op een avond in maart 1993 was ik samen met een aantal collega's van onze afdeling naar het Concertgebouw. Daar stond Elvis Costello op het podium samen met het Brodsky Kwartet. Een memorabele performance van de Juliet Letters, voorgekomen uit een intensieve samenwerking tussen Costello en de leden van het kwartet. Het rauwe van zijn stem in combinatie met de

verfijnde klank van dit beroemde strijkkwartet in op muziek gezette brieven was een "earopener". Ik heb de opname samen met de bladmuziek van bijna alle uitgewerkte partijen op een geheugenstick staan en die gaat mee. Een echt werk voor strijkkwartet mag wat mij betreft niet ontbreken. De keuze bleef lastig. Sjostakovitsj, ...Janacek, ... Debussy .. of toch iets moderners uit de prachtige box "Kronos Quartet:

Italiano van het laatste kwartet van Ludwig van Beethoven. Ontroerend mooi en wat een eenzaamheid sprak daar uit. Dat leek me wel iets om mee te nemen naar een onbewoond oord.

Wie is Wierd Kramer ?

Ik werk sinds 1981 bij de Openbare Bibliotheek Rotterdam, waar ik in dienst ben gekomen als audio-visueel bibliothecaris met als opdracht om een collectie 16-mm onderwijsfilms van de Filmotheek van de Gemeente Rotterdam te gaan beheren en verder uit te bouwen.

Na de opening van de Centrale Bibliotheek in 1983 werd deze collectie ondergebracht op de afdeling Kunst, Muziek, Film & Video op de 4e etage. Daar heb ik ruim 20 jaar op de vloer gewerkt en alle aspecten van het muziekbibliotheekwerk voorbij zien komen. Sinds de reorganisatie van 2003 houd ik me achter de schermen bezig met o.a. selectie van de bladmuziek en de digitale media.

Colofon Nieuwsbrief

NVMB

Nederlandse Vereniging van
Muziekbibliotheken,
Muziekarchieven en
Muziekdocumentatiecentra

jaargang 18, nummer 2,
juni 2014
issn: 1567-116x

Kopij voor de Nieuwsbrief per
e-mail naar Ria Warmerdam:
warmerdam@nbdbiblion.nl

Redactie

Ria Warmerdam
(NBD Biblion, Zoetermeer)

Logo: Willem Warmerdam

Webmaster

Eric van Balkum

nvmb website: www.nvmb.nl

Collectie

Copyright

Informatie

Innovatie

Netwerk